

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 2, Article Number: 1C0389

EDUCATION SCIENCES

Received: November 2010

Accepted: February 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Gizem Bengiç

Abdurrahman Şahin

Osman Gümüştü

Marmara University

gizem.bengic@marmara.edu.tr

Istanbul-Turkey

**ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME STİLLERİNİN YAŞADIKLARI BÖLGE VE SOSYAL BİLGİLER
DERSİNDEKİ BAŞARILARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

ÖZET

Bu çalışma öğrencilerin öğrenme stillerini, öğrenme stili tercihleri açısından bölgesel farklılıklara sahip olup olmadıklarını ve bu stiller ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, Denizli ve Ağrı il merkezindeki 6. ve 7. sınıf, 1120 öğrenci oluşturmaktadır. Toplanan veriler nicel tekniklerle analiz edilmiştir. Bulgular dört başlıkta toplanabilir: (1) Öğrencilerin asıl öğrenme stili tercihleri kinestetik, işitsel ve dokunsaldır, (2) Denizli ile Ağrı il merkezindeki öğrencilerin bazı öğrenme stili tercihleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur, (3) Öğrencilerin öğrenme stilleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında anlamlı ilişkiler vardır, (4) Öğrencilerin öğrenme stilleri, Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarının anlamlı bir yordayıcısıdır. Bulgular Sosyal Bilgiler öğretimi için önemli ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme Stili, Başarı, Sosyal Bilgiler, İlköğretim, Öğrenci

**AN INVESTIGATION OF STUDENTS' LEARNING STYLES DEPENDING ON THE REGION
THEY LIVE AND THEIR SOCIAL STUDIES ACHIEVEMENT**

ABSTRACT

This study has been carried out to investigate students' learning styles, regional differences for their learning style preferences, and the relationship between their learning style preferences and social studies achievement. Sample of the study was comprised of 1120 students at 6th and 7th grades in the province centers of Denizli and Ağrı. The data were analyzed through the quantitative techniques. Findings can be summarized as the following four points: (1) Students' major learning style preferences consist of kinesthetic, auditory and tactile styles, (2) There are some regional differences between the learning style preferences of students in both cities, (3) There are significant relationships between students' learning style preferences and their achievement in the social studies course, (4) Students' learning style preferences are significant predictors of their achievement in the social studies course. Findings have important implications for Social Studies teaching.

Keywords: Learning Style, Achievement, Social Studies, Elementary Education, Student

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

İlköğretim programının önemli bir parçası olan Sosyal Bilgiler dersinin temel amacı; demokratik süreci geliştirecek etkili vatandaşlar yetiştirmektir (Doğanay, 2005). Bu amaç, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde hedeflenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri içselleştirmeleriyle gerçekleştirilebilir. O zaman; öğretim süreci birey odaklı olmalıdır ki, bunun ön şartlarından birisi de öğrenci özelliklerinin saptanmasıdır. Bireylerin sahip oldukları öğrenme stilleri, saptanacak bu özellikler içinde belki de en önemlilerinden biridir. Öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin incelenmesi, Sosyal Bilgiler öğretiminin geliştirilmesi ve bu dersin amacına ulaşması yönünde olumlu katkılar sağlayabilir.

1.1. Öğrenme Stili (Learning Style)

Öğrenme stili; bireyin bilgiyi algılamak ve işlemek için tercih ettiği yöntemler (Kolb, 1984); bireyin yeni ve karmaşık bir akademik bilgiye odaklanma, bu bilgiyi işleme ve içselleştirmede tercih ettiği yol (Dunn & Dunn, 1992, 1993; Dunn, Dunn & Perrin, 1994); bireyin öğrenme sürecindeki tercihlerinin tümü (Erden & Altun, 2006) olarak ifade edilmektedir. Görüldüğü üzere öğrenme stili, öğrenenin en iyi öğrendiği yoldur. Etkili öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için, öğretmenlerin kendi öğrenme stillerinin farkında olmaları gerekmektedir. Sarasin (2006) özellikle, etkili bir öğretim için öğretmenlerin dikkat etmesi gereken dört adımdan bahsetmektedir. İlk olarak, öğretmenler kendilerinin nasıl öğrendiğini anlamalıdır. Öğretmenler kendi öğrenme stillerinin farkına vardıklarında, öğrencilerinin nasıl öğrendiklerini anlamaya başlarlar. İkinci olarak, öğretmenler nasıl öğrettikleri üzerinde kafa yormalıdır; çünkü nasıl öğrettiğimizi düşündüğümüzde genellikle öğretim stilimizin, öğrenme stilimizin bir yansıması olduğunu fark ederiz. Üçüncü olarak, öğretmenler kendi öğrencilerinin nasıl öğrendikleri üzerine odaklanmalıdırlar. Bu, özellikle eğitim sisteminde daha az başarılı olan öğrenciler için önemlidir. Son olarak ise, öğretmenler öğrencilerinin öğrenme stilleriyle örtüşen etkinliklere yer vererek daha etkili bir öğrenme sağlamalıdır.

Kişilik, zekâ ve öğrenmeye 1960'ların başına kadar gösterilen ilgi, çocukların ve yetişkinlerin nasıl öğrendiğini etkileyen özelliklerin tanınmasına öncülük etmiştir. Bunlar önce "bilişsel stil" olarak adlandırılmış, daha sonra "öğrenme stili" kavramı ortaya çıkmıştır. Bugün, kişilerin öğrenme stillerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiş 100'den fazla ölçme aracı vardır (Given, 2000). Bunlar içinde en eski algısal öğrenme stili anketlerinden biri, Joy M. Reid'e aittir. Reid'in anketi İngilizce öğrenen öğrenciler için geliştirmiş olmasına rağmen, herhangi bir alanda öğrenim gören öğrenciler için de kullanılabilir (Dörnyei, 2005, Akt. Tight, 2007). Reid (1998), öğrenme stili araştırmalarını bilişsel, duyuşsal ve kişilik olmak üzere üç gruba ayırmış ve algısal öğrenme stili tercihlerini duyuşsal gruba yerleştirmiştir. Reid, algısal öğrenme stili tercihlerini, öğrencilerin öğrenirken tercih ettiği algısal kanallar olarak ifade etmektedir. Reid'e göre işitsel, görsel, kinestetik, dokunsal, grupla öğrenme ve bireysel öğrenme olmak üzere altı kanal vardır. Bu altı farklı kanala (stile) sahip bireylere ilişkin özellikler şöyle ifade edilmiştir (Reid, 1998):

- **İşitsel Öğrenenler:** Duyarak ve sözel açıklamalarla öğrenirler. Öğrenirken yüksek sesle okuduklarında ya da okurken dudaklarını hareket ettirdiklerinde öğrendikleri bilgileri hatırlayabilirler. Sınıf tartışmalarını, sunuları ve işitsel materyalleri dinleyerek, öğrendiklerini diğer öğrencilere öğretmek ve öğretmenleriyle sohbet ederek daha iyi öğrenirler.

- **Görsel Öğrenenler:** Kitaptan ya da tahtadan kelimeleri görerek daha iyi öğrenirler, bilgileri ve yönergeleri okuduklarında daha iyi anlar ve hatırlarlar. İşitsel öğrenenler gibi sözel açıklamalara fazla ihtiyaç duymazlar, genellikle yalnız başına kitapla çalışarak öğrenebilirler. Bu öğrencilerin ders konularını ya da sözel yönergeleri hatırlamaları için not tutmaları gerekmektedir.
- **Kinestetik Öğrenenler:** Deneyimlerle ve sınıf etkinliklerine fiziksel olarak katıldıklarında, en iyi şekilde öğrenirler. Vücut hareketi gerektiren etkinliklere, alan gezilerine ve sınıftaki rol yapma çalışmalarına aktif olarak katıldıklarında, öğrendiklerini daha iyi hatırlarlar.
- **Dokunsal Öğrenenler:** Ellerini kullanabilme fırsatı bulduklarında en iyi şekilde öğrenirler. Laboratuvarında deneyler üzerinde çalışmak, modeller inşa etmek, materyallerle çalışmak ve onlara dokunmak, bu yolla öğrenenlere çok başarılı olma fırsatı sağlar.
- **Grupla Öğrenenler:** Bir veya birkaç öğrenciyle birlikte çalıştıklarında daha kolay öğrenirler ve işlerini tamamlamakta daha başarılı olurlar. Grup etkileşimine ve diğer öğrencilerle birlikte yapılan sınıf çalışmalarına önem verirler.
- **Bireysel Öğrenenler:** Yalnız çalıştıklarında daha iyi düşünürler ve kendi başına öğrendikleri bilgileri daha kolay hatırlarlar. Yalnız öğrendikleri materyalleri en iyi anlarlar ve kendi başlarına çalışarak daha iyi ilerleme gösterirler.

1.2. Öğrenme Stiline Yönelik Araştırmalar (Studies towards Learning Style)

Öğrenci-merkezli öğretim anlayışının yaygınlaşmasıyla birlikte, son yıllarda öğrenme stilleri bağlamında birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalardan bazıları (Örn., Dunn & Dunn, 1979; Güven & Kürüm, 2007; Lawrence & Veronica, 1997; Peker & Aydın, 2003; Sloan, Daane & Giesen, 2004), öğrencilerin öğrenme stillerini tespit etme amacıyla yürütülmüştür. Dunn ve Dunn (1979) okul yaşına gelen çocukların yaklaşık yüzde 20 veya 30'unun işitsel stil, yüzde 40'ının görsel stil ve geriye kalanların dokunsal-kinestetik veya görsel-dokunsal stil gibi bir bileşime sahip olduklarını ifade etmektedir. Peker ve Aydın (2003) ortaöğretimde Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin ağırlıklı olarak "analitik öğrenenler" ve "sağduyulu öğrenenler" kategorilerinde yer aldıklarını; Güven ve Kürüm (2007) ise üniversite düzeyinde öğretmen adaylarının çoğunluğunun özümleyici ve dönüştürücü stile sahip oldukları bulmuşlardır. Bazı araştırmalar ise (Matthews, 1994; Mulalic, Shah & Ahmad, 2009; Park, 2002) etnik köken ile öğrenme stili ilişkisini ele almış; öğrencilerin ait oldukları etnik kökene göre, öğrenme stili tercihlerinin farklılaştığını ortaya koymuştur. Burada, farklılaşan yaşam koşul, olanak ve tercihlerinin öğrenme stili tercihleri üzerindeki etkisine dikkatleri çekmişlerdir. Diğer araştırmalar ise cinsiyete (Uzuntiryaki, Bilgin & Geban, 2004) ve bölgesel konuma (Bilgin & Durmuş, 2003) göre öğrencilerin öğrenme stillerinin değişmediğini göstermiştir. Chen (2009) ise kinestetik, dokunsal ve bireysel stil tercihlerinin sınıf düzeyine göre anlamlı derecede değiştiğini ortaya koymuştur.

Yapılan bazı araştırmalarda ise, öğrencilerin öğrenme stilleriyle akademik başarıları arasında bir ilişki olup olmadığını saptamak amaçlanmıştır. Farklı düzeylerde yapılan bu araştırmalarda (Bailey, Onwuegbuzie & Daley, 2000; Bilgin & Durmuş, 2003; Cano, Hughes & Hughes, 2000; Collinson, 2000; Gülten & Gülten, 2004; Matthews, 1996; Peker, 2005), öğrencilerin öğrenme stilleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya

koyulmuştur. Örneğin, Gülten ve Gülten (2004) lise 2. sınıf öğrencilerinin geometri notları ile görsel öğrenme stili arasındaki ilişkinin daha güçlü olduğunu saptamışlardır. Park'ın (1997) ortaöğretim seviyesinde elde ettiği bulgular, başarı ile görsel stil arasındaki olumlu ilişkiye dikkatleri çekerken; Bilgin ve Durmuş'un (2003) ilköğretim ikinci kademeyle ilişkin bulguları, katılımcı stil ile başarı arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bailey ve diğerlerinin (2000) yükseköğretim seviyesinde elde ettikleri bulgular ise öğrenme stili tercihlerinin başarıyı yordayabildiğini göstermektedir.

Öğrenme stilleri ile ilgili yapılan araştırmaların bir kısmında ise, öğrencilerin öğrenme stillerine uygun öğretim hizmeti sunmanın başarı ve kalıcılık üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmalar ilköğretim (Andrews, 1990; Dunn vd., 1990; Hasırcı, 2005; Yazıcılar & Güven, 2009), ortaöğretim (Orsak, 1990) ve yükseköğretim (Nelson vd., 1993) düzeylerinde, öğrencilerin öğrenme stilleriyle örtüşen öğretim hizmetinin başarıyı artırdığını göstermektedir. Hasırcı (2005) tarafından ilköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde görsel öğrenme stiline göre düzenlenen öğretimin, görsel öğrenme stiline sahip öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğu; ancak kalıcılık puan ortalamaları açısından etkili olmadığı bulunmuştur. Yazıcılar ve Güven (2009) Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin öğrenme stili tercihlerine uygun olarak düzenlenen öğretim etkinliklerinin uygulandığı grup ile MEB 2004 öğretim programının uygulandığı grubun akademik başarıları ve kalıcılık puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğunu; ancak tutum puanlarında bir fark olmadığını saptamışlardır. Johnson ve Illinois (2006) tarafından yapılan araştırmada ise 5. sınıf öğrencilerinin öğrenme stili tercihleri belirlendikten sonra Sosyal Bilgiler dersinden bir konu seçilip, öğrencilerin öğrenme stili tercihleri dikkate alınarak etkinlikler düzenlenmiş ve program öğrenme stillerine göre şekillendirilmiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin öğrenme stillerine göre düzenlenen etkinliklerin, öğrencilerin güdülenmelerine ve Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarına olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Literatür incelendiğinde öğrenme stili ile ilgili yapılan çalışmaların (Gülten & Gülten, 2004; Güven & Kürüm, 2007; Matthews, 1996; Park, 2002; Peker & Aydın, 2003; Rossi-Le, 1995; Sloan vd., 2004; Tabanlıoğlu, 2003; Uzuntiryaki vd., 2004) genellikle ilköğretim üstü düzeylerdeki öğrencilerle ya da Sosyal Bilgiler dışındaki alanlara (Arslan & Babadoğan, 2005; Bilgin & Durmuş, 2003; Chen, 2009) ilişkin olarak yürütüldüğü belirlenmiştir. Sosyal Bilgiler ya da Hayat Bilgisi dersleriyle ilgili yapılan çalışmalar ise (Hasırcı, 2005; Johnson & Illinois, 2006; Yazıcılar & Güven, 2009) küçük gruplarla deneysel olarak yürütülmüş ve öğrenme stiline uygun eğitimin başarıya ve tutuma etkisini ele almıştır. Ancak öğrencilerin öğrenme stili tercihlerini Sosyal Bilgiler dersi bağlamında daha geniş bir açıdan inceleyen çalışmalara ihtiyaç vardır. Üstelik öğrenme stili tercihlerinin yaşam koşul ve tercihleriyle ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar mevcut olmakla birlikte (Matthews, 1994; Park, 2002), sosyoekonomik veya bölgesel açıdan konuyu ele alan çalışmalar (Bilgin & Durmuş, 2003) ülkemizde yok denecek kadar azdır. Dolayısıyla bu araştırmada, sosyoekonomik gelişmişlik açısından farklılık gösteren iki merkez olan Denizli ve Ağrı'da yer alan ilköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemek, bu stiller ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve

bölgesel anlamda farklılıklar olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Denizli ve Ağrı il merkezlerindeki öğrencilerin öğrenme stilleri nelerdir?
- Denizli ve Ağrı il merkezlerindeki öğrencilerin öğrenme stilleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stilleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stilleri Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını anlamlı düzeyde yordayabilmekte midir?

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırma nicel modele dayalı, betimsel ve yordamsal tekniklerin kullanıldığı karşılaştırmalı bir çalışmadır. Araştırma verilerinin iki farklı ilde yer alan okullardan toplanmış olmasının temel nedeni, çevresel ve bölgesel anlamda öğrenme stili tercihleri açısından önemli farklılıklar olup olmadığını da saptamayı amaçlamış olmasıdır. Bilinmektedir ki, yetişkinlerin ve çocukların gösterdiği tepkilerden bazıları öğrenilmiş davranışlara, bazıları da kalıtıma dayanmaktadır. Kalıtım ve çevresel faktörlerin bileşeni de insanların öğrenmeyi tercih ettikleri karmaşık yolları oluşturmaktadır (Dunn & Dunn, 1993; Given, 2000; Reid, 1998; Sarasin, 2006). Bu iki merkezde, bireysel özellikler üzerinde belirleyici bir rol oynadığı düşünülen, olanaklar ve sosyoekonomik gelişmişlik açılarından derin farklılıklar olduğu bilinmektedir. Öyle ki, Denizli ili sosyoekonomik gelişmişlik açısından tüm iller içinde 14. sırada (ikinci derece sosyoekonomik gelişmişlik grubu) yer alırken, Ağrı ili ise 79. sırada (altıncı derece sosyoekonomik gelişmişlik grubu) yer almaktadır (Albayrak, 2005). Diğer bir deyişle, söz konusu iki ilin, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi açısından iki ayrı uçta yer aldığı söylenebilir. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme stillerinin yaşanılan bölgeye göre önemli derecede değişip değişmediğini incelemek amacıyla, anket formları bu illerde uygulanmıştır. Araştırma bireysel olanaklarla yürütüldüğü için, başka iller araştırma kapsamına alınmamıştır.

3.1. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Araştırmanın evrenini, 2006-2007 eğitim öğretim yılında Denizli ve Ağrı il merkezlerinde, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında öğrenim gören altıncı ve yedinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. İlköğretim ikinci kademe öğretim programında Sosyal Bilgiler dersi sadece 6. ve 7. sınıf programında yer aldığından, 8. sınıf öğrencileri araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Denizli il merkezindeki 52 ilköğretim okulunda, 6449'ü altıncı sınıf ve 6531'i yedinci sınıf olmak üzere toplam 12980 öğrenci bulunmaktadır. Ağrı il merkezindeki 33 ilköğretim okulunda, 3631'i altıncı sınıf ve 2956'sı yedinci sınıf olmak üzere toplam 6587 öğrenci vardır. Bu evren değerlerini temsil edebilecek minimum sayı, belirlenmiş ve örnekleme alınacak öğrenciler "oransız küme örnekleme" yöntemi ile seçilmiştir. Oransız küme örnekleme, evrendeki bütün kümelerin eşit seçilme şansına sahip oldukları örnekleme türü olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2000). Örnekleme alınacak okullar belirlendikten sonra, Denizli il merkezinden 617 ve Ağrı il merkezinden 503 olmak üzere toplam 1120 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

3.1.2. Veri Toplama Araçları (Data Collection Instruments)

Veriler, *Kişisel Bilgi Formu* ve *Algısal Öğrenme Stili Tercih Anketi* aracılığıyla toplanmıştır. *Kişisel Bilgi Formu*, katılımcıların kişisel bilgilerini (bulunduğu il, sınıfı, cinsiyeti, bir önceki dönemdeki Sosyal Bilgiler dersi karne notu) belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. *Algısal Öğrenme Stili Tercih Anketi* ise, katılımcıların algısal öğrenme stili tercihlerini belirlemeye yönelik 30 maddeden oluşmaktadır. *Algısal Öğrenme Stili Tercih Anketi*, 1987 yılında Joy M. Reid tarafından geliştirilmiştir. Bu araştırmada Reid'in anketinin tercih edilmesinin sebepleri; dilinin sade olması, ilköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kolaylıkla anlayabilecekleri nitelikte olması, öğrenmede sosyal boyuta da yer vermesi ve öğrencilerin anket maddelerini cevapladıktan hemen sonra puanlama cetveli ile kendi öğrenme stili tercihlerini öğrenebilmeleridir.

Bahsedilen altı stile ilişkin maddeleri içeren Reid'in anketi Türkçeye Tabanlıoğlu (2003) tarafından çevrilmiş, yapılan çeviri uzmanlar tarafından incelenmiş; daha sonra anket bir gruba uygulanmak suretiyle üzerinde pilot çalışma yapılmış ve elde edilen dönütler doğrultusunda düzeltmeler yapılmıştır. Orta düzey öncesi akademik amaçlarla İngilizce öğrenen öğrencilere uygulanmış olan anketin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı Tabanlıoğlu tarafından 0.82 olarak ifade edilmiştir. Anket, bu çalışmada daha küçük yaş grubundaki katılımcılara uygulandığı için güvenilirlik katsayısı araştırmacılar tarafından tekrar kontrol edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda anketin Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0.73 olarak bulunmuştur. İç tutarlılık katsayısı için genel kabul, bu katsayının en az 0.70 olması yönündedir (Tavşancıl, 2005). Alt boyutlar için ise güvenilirlik katsayısı şu şekildedir: görsel stil için 0.57, dokunsal stil için 0.68, işitsel stil için 0.52, kinestetik stil için 0.54, bireysel stil için 0.51 ve grupla öğrenme stili için 0.75. Katılımcılardan her bir stile ait beş ifade olmak üzere toplam 30 maddeden oluşan beşli Likert tipi dereceleme ölçeğini (1=Tamamen Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Tamamen Katılıyorum) cevaplamaları istenmiştir.

3.1.3. Verilerin Toplanması (Data Collection)

Veriler 2006-2007 öğretim yılı, bahar döneminde Denizli ve Ağrı il merkezlerinde anket formlarının sınıf ortamında öğretmenlerinde yardımıyla öğrencilere uygulanması ile elde edilmiştir. Anket formları öğrencilere dağıtılmadan önce öğrencilere ve öğretmenlere gerekli bilgilendirmelerin yer aldığı yönerge sunulmuş, öğrenme stilleri hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Katılımcılar; bu araştırmaya gönüllü katılabilecekleri, anket formuna isim yazılmaması gerektiği, anket maddelerini cevaplarırken gerçek düşüncelerini yansıtan seçenekleri işaretlemelerinin sonuçların güvenilirliği açısından önemli olduğu, bu araştırmaya katılmanın herhangi bir şekilde ders başarı notlarını etkilemeyeceği konularında önceden bilgilendirilmişlerdir.

3.1.4. Verilerin Çözümlemesi (Data Analysis)

Verilerin analizi SPSS paket programı ile yapılmıştır. *Kişisel Bilgi Formu* ve *Algısal Öğrenme Stili Tercih Anketi* ile elde edilen veriler, SPSS veri giriş sayfalarına işlenerek dosyalanmıştır. Daha sonra bu veriler uygun istatistik teknikleri kullanılarak çözümlenmiş ve öğrencilerin öğrenme stili tercihlerine yönelik olarak puanlar elde edilmiştir. Reid'e göre (1998) *Algısal Öğrenme Stili Tercih Anketi* verileri; (1) en güçlü tercih edilen "asıl öğrenme stili" tercihleri, (2) ikinci derecede tercih edilen "ikincil öğrenme stili" tercihleri ve (3) tercih edilmeyen ya da en az tercih edilen "yoksanabilir öğrenme stili" kategorilerinde ele alınmaktadır. Her bir öğrenme stili

tercihi (işitsel, görsel, kinestetik vs.) için elde edilen puanı Reid iki ile çarparak yeni bir puan elde etmiştir. Elde edilen bu puanı şu ölçütlere göre değerlendirmiştir: 38-50 puan aralığı asıl öğrenme stili tercihlerini, 25-37 puan aralığı ikincil (ikinci derecedeki) öğrenme stili tercihlerini ve 0-24 puan aralığı yoksanabilir (tercih edilmeyen ya da en az tercih edilen) öğrenme stillerini göstermektedir. Elde edilen ortalama puanlar, Reid'in ileri sürdüğü bu ölçüte göre değerlendirilerek yorumlanmıştır. Katılımcıların öğrenme stillerinin betimlenmesi, yukarıda bahsedilen süreçler içinde aritmetik ortalama ve standart sapma teknikleri de kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca illere göre farkın test edilmesi için *t*-testi çözümlenmeleri; öğrenme stili tercihi ve Sosyal Bilgiler dersi başarısı arasındaki ilişkinin test edilmesinde korelasyon; öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordamada ise çoklu regresyon analizleri kullanılmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu kısımda araştırma sorularına cevap vermek için yapılan istatistiksel analizlere dayalı olarak elde edilen bulgular yer almaktadır. İlk olarak öğrencilerin öğrenme stili tercihlerine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Öğrencilerin Öğrenme Stili Tercihleri (Students' Learning Style Preferences)

Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin *Algısal Öğrenme Stili Tercih Anketi*'nden aldıkları en düşük, en yüksek ve ortalama puanlar ile standart sapmaları hesaplanmıştır. Yapılan analizlerde elde edilen bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin öğrenme stili tercihleri
(Table 1. Students' learning style preferences)

Tercihler	N	En düşük	En yüksek	\bar{X}	ss
Görsel	1120	10	50	36,65**	7,578
Dokunsal	1120	10	50	40,38*	7,160
İşitsel	1120	10	50	40,81*	5,679
Kinestetik	1120	10	50	42,11*	5,875
Bireysel	1120	10	50	34,20**	10,335
Grupla	1120	10	50	36,78**	9,169

* Asıl öğrenme stili tercihleri
** İkincil öğrenme stili tercihleri

Tablo 1'de görüldüğü üzere, öğrencilerin asıl öğrenme stili tercihlerini 38-50 puan aralığında yer alan kinestetik öğrenme stili (42,11), işitsel öğrenme stili (40,81) ve dokunsal öğrenme stili (40,38) oluşturmaktadır. Öğrencilerin ikincil öğrenme stili tercihlerini ise 25-37 puan aralığında yer alan grupla öğrenme stili (36,78), görsel öğrenme stili (36,65) ve bireysel öğrenme stili (34,20) oluşturmaktadır. Öğrencilerin yoksanabilir (tercih edilmeyen ya da en az tercih edilen) öğrenme stilleri ise bulunmamaktadır.

4.1.2. Öğrenme Stili Tercihlerinin İki İl Merkezine Göre Karşılaştırılması (Comparison of Learning Style Preferences Based on Two Province Centers)

Denizli ile Ağrı il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stili tercihleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla *t*-testi analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarında elde edilen bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrenme stili tercihlerinin illere göre t-testi sonuçları
(Table 2. t-test results of learning style preferences based on
province centers)

Tercihler	İl	N	\bar{X}	t	p
Görsel	Denizli	617	36,56	-0,489	0,625
	Ağrı	503	36,79		
Dokunsal	Denizli	617	40,34	-0,162	0,871
	Ağrı	503	40,41		
İşitsel	Denizli	617	40,48	-2,185	0,029*
	Ağrı	503	41,22		
Kinestetik	Denizli	617	41,76	-2,195	0,028*
	Ağrı	503	42,54		
Bireysel	Denizli	617	34,76	1,644	0,100
	Ağrı	503	33,71		
Grupla	Denizli	617	36,49	-1,182	0,237
	Ağrı	503	37,14		

* p < 0,05

Tablo 2'deki bulgulara göre; her iki ilde yer alan öğrencilerin her bir öğrenme stiline ait puan ortalamaları birbirine çok yakındır. Örneğin, bireysel öğrenme stili puanı ortalaması Denizli'deki öğrencilerde 34,76 iken Ağrı'daki öğrencilerde 33,71; dokunsal öğrenme stili puanı ortalaması Denizli'deki öğrencilerde 40,34 iken Ağrı'daki öğrencilerde 40,41 olarak bulunmuştur. İki farklı coğrafi konum öğrencilerinin tercihlerinde görsel, dokunsal, bireysel ve grupla öğrenme stillerinde anlamlı bir fark yoktur. Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin sadece kinestetik ve işitsel öğrenme stili tercihlerinde istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde Ağrı il merkezindeki öğrenciler lehine anlamlı bir fark vardır. Bu sonuca göre Ağrı il merkezindeki öğrencilerin Denizli il merkezindeki öğrencilere göre kinestetik ve işitsel öğrenme stillerini daha çok tercih ettikleri söylenebilir. Bu farklılık, öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin kalıtsal özelliklerden etkilendiği kadar; çevresel koşullardan, mevcut olanaklardan, geçmişteki ve şimdiki yaşantılardan etkilenmiş olmasıyla da açıklanabilir (Dunn & Dunn, 1993). Ağrı il merkezindeki yaşam koşulları veya pedagojik çevre, kinestetik ve işitsel öğrenme stillerini daha çok desteklemekte olabilir.

4.2. Öğrenme Stili Tercihleri ile Başarı Arasındaki İlişki (Relationship Between Learning Style Preferences and Achievement)

Denizli ve Ağrı il merkezlerindeki öğrencilerin öğrenme stilleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için Pearson korelasyon katsayısına bakılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrenme stili tercihleri ile sosyal bilgiler dersi başarısı arasındaki ilişki
(Table 3. Relationship between learning style preferences and social studies course achievement)

Tercihler	Denizli ve Ağrı		Denizli		Ağrı	
	r	p	r	p	r	p
Görsel	-0,036	0,227	-0,053	0,193	-0,015	0,739
Dokunsal	0,149	0,000*	0,094	0,019*	0,222	0,000*
İşitsel	0,130	0,000*	0,143	0,000*	0,122	0,006*
Kinestetik	0,186	0,000*	0,151	0,000*	0,242	0,000*
Bireysel	0,071	0,018*	0,054	0,179	0,085	0,058
Grupla	-0,098	0,001*	-0,144	0,000*	-0,043	0,332

* p < 0,05

Tablo 3'deki bulgular Denizli ve Ağrı il merkezlerindeki öğrencilerin kinestetik, dokunsal, işitsel ve bireysel öğrenme stili tercihleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında pozitif yönde, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu; grupla öğrenme stili tercihleri ile başarıları arasında negatif yönde, düşük düzeyde, anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bulgular görsel öğrenme stili tercihi ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını da göstermektedir. Buna göre; kinestetik, dokunsal, işitsel ve bireysel öğrenme stillerini tercih eden öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde daha yüksek başarı düzeyi göstermeleri, grupla öğrenme stilini tercih eden öğrencilerin ise daha düşük başarı düzeyi sergilemeleri beklenebilir.

İller açısından bakıldığında, Denizli il merkezindeki öğrencilerin kinestetik, işitsel ve dokunsal öğrenme stili tercihleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında pozitif yönde, düşük düzeyde, anlamlı bir ilişki olduğu; grupla öğrenme stili tercihleri ile Sosyal Bilgiler dersi başarıları arasında negatif yönde, düşük düzeyde, anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Görsel ve bireysel öğrenme stili tercihleri ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Bu bulgulara göre; kinestetik, işitsel ve dokunsal öğrenme stillerini tercih eden öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde daha yüksek başarı düzeyi göstermeleri; grupla öğrenme stilini tercih eden öğrencilerin de daha düşük başarı düzeyi sergilemeleri beklenebilir. Ağrı il merkezindeki öğrencilerin ise kinestetik, dokunsal ve işitsel öğrenme stili tercihleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında pozitif yönde, düşük düzeyde, anlamlı bir ilişki olduğu; görsel, grupla ve bireysel öğrenme stili tercihleri ile Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Bu bulgulara göre; kinestetik, dokunsal ve işitsel öğrenme stillerini tercih eden öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde daha yüksek başarı düzeyi sergilemeleri beklenebilir.

4.3. Öğrenme Stili Tercihlerinin Başarıyı Yordama Gücü

(Predicting Achievement Through Learning Style Preferences)

Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin, Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmesine ilişkin çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4 incelendiğinde, Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin, Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordamada anlamlı bir değişken olduğu ($R=0,276$, $R^2=0,076$, $F=15,352$, $p<0,05$) ve öğrenme stili tercihlerinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarıya ilişkin toplam varyansın yaklaşık yüzde sekizini

açıkladığı görülmektedir. Denizli il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin, Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordamada anlamlı bir değişken olduğu ($R=0,285$, $R^2=0,081$, $F=9,016$, $p<0,05$) ve öğrenme stili tercihlerinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarıya ilişkin toplam varyansın yüzde sekizini açıkladığı ortaya çıkmaktadır. Ağrı il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin de, Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmede anlamlı bir değişken olduğu ($R=0,307$, $R^2=0,094$, $F=8,595$, $p<0,05$) ve öğrenme stili tercihlerinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarıya ilişkin toplam varyansın yüzde dokuzunu açıkladığı görülmektedir.

Tablo 4'deki beta katsayısı ve t-testi analiz sonuçları Denizli ve Ağrı il merkezindeki öğrencilerin kinestetik öğrenme stili tercihinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmede en yüksek olumlu yönde ve anlamlı bir değişken olduğunu göstermektedir. Bunu, işitsel ve dokunsal öğrenme stili tercihleri izlemektedir. Grupla ve görsel öğrenme stili tercihlerinin negatif yönlü fakat anlamlı bir değişken olduğu; bireysel öğrenme stili tercihinin ise öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmede anlamlı bir değişken olmadığı görülmektedir.

Denizli il merkezindeki öğrencilerin kinestetik öğrenme stili tercihinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmede en yüksek olumlu yönde ve anlamlı bir değişken olduğu görülmektedir. Bunu işitsel öğrenme stili tercihi izlemektedir. Grupla ve görsel öğrenme stili tercihlerinin negatif yönlü ve anlamlı bir değişken olduğu; bireysel ve dokunsal öğrenme stili tercihlerinin ise Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmede anlamlı bir değişken olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4. Öğrenme stili tercihlerinin sosyal bilgiler dersi başarısını yordamasına ilişkin regresyon analizi sonuçları
Table 4. (Results of regression analysis related to learning style preferences in predicting social studies achievement)

İller	Öğrenme Stilleri	B	Standart Hata	β	t	p
Denizli ve Ağrı il merkezi	Görsel	-0,015	0,005	-0,092	-2,873	0,004
	Dokunsal	0,016	0,006	0,096	2,869	0,004
	İşitsel	0,021	0,007	0,098	3,048	0,002
	Kinestetik	0,033	0,007	0,159	4,651	0,000
	Bireysel	0,001	0,004	0,009	0,255	0,799
	Grupla	-0,021	0,005	-0,161	-4,590	0,000
$R = 0,276$, $R^2 = 0,076$, $F = 15,352$, $p < 0,05$						
Denizli il merkezi	Görsel	-0,014	0,007	-0,088	-2,005	0,045
	Dokunsal	0,008	0,008	0,046	1,000	0,317
	İşitsel	0,031	0,009	0,145	3,339	0,001
	Kinestetik	0,030	0,010	0,149	3,193	0,001
	Bireysel	0,000	0,005	-0,003	-0,070	0,944
	Grupla	-0,029	0,006	-0,206	-4,678	0,000
$R = 0,285$, $R^2 = 0,081$, $F = 9,016$, $p < 0,05$						
Ağrı il merkezi	Görsel	-0,013	0,007	-0,088	-1,852	0,065
	Dokunsal	0,027	0,009	0,155	3,144	0,002
	İşitsel	0,009	0,010	0,041	0,851	0,395
	Kinestetik	0,039	0,011	0,186	3,692	0,000
	Bireysel	0,006	0,006	0,059	0,996	0,320
	Grupla	-0,010	0,007	-0,083	-1,419	0,156
$R = 0,307$, $R^2 = 0,094$, $F = 8,595$, $p < 0,05$						

Ağrı il merkezindeki öğrencilerin kinestetik öğrenme stili tercihinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordamada en yüksek olumlu yönde ve anlamlı bir değişken olduğu, bunu dokunsal öğrenme stili tercihinin izlediği; diğer öğrenme stili tercihlerinin ise Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordayabilmede anlamlı bir değişken olmadığı tespit edilmiştir. Genel olarak analiz sonuçları

incelendiğinde; kinestetik öğrenme stilini tercih eden öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarının, diğer öğrenme stillerini tercih eden öğrencilere göre daha yüksek olacağı söylenebilir.

5. TARTIŞMA (DISCUSSION)

Bu araştırma; öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek ve karşılaştırmak, öğrencilerin öğrenme stili tercihleriyle Sosyal Bilgiler ders başarıları arasında ilişki olup olmadığını saptamak ve öğrenme stili tercihlerinin Sosyal Bilgiler dersi başarısını yordayabilmede anlamlı bir değişken olup olmadığını anlamak amaçlarına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, aşağıdaki noktalara dikkatleri çekmektedir.

İlk olarak; bu çalışmada elde edilen bulgular, öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin genel bir görüntüsünü sunmaktadır. Öğrencilerin asıl öğrenme stillerini kinestetik, işitsel ve dokunsal; ikincil öğrenme stillerini grupla, görsel ve bireysel stil tercihleri oluşturmaktadır. Bulgular ayrıca öğrencilerin yoksanabilir öğrenme stili tercihlerinin olmadığını da ortaya koymaktadır. Bu durum, öğrencilerin öğrenme sürecinde farklı araç ve yolları kullanabilecek bir esnekliğe sahip olduklarını düşündürmektedir; zira kimi grupların bazı öğrenme stillerini tercih etmedikleri bilinmektedir (Mulalic, vd., 2009). Elde edilen bulgular yurt içinde (Tabanlıoğlu, 2003) ve dışında (Hyland, 1993; Mulalic vd., 2009; Rossi-Le, 1995) yapılmış olan çalışmaların bulgularıyla önemli benzerlikler göstermekle birlikte, bazı farklılıklar da içermektedir. Örneğin, Tabanlıoğlu'nun (2003) çalışmasında işitsel ve bireysel stiller, asıl öğrenme stili olarak bulunurken; Rossi-Le'nin (1995) çalışmasında kinestetik ve dokunsal stiller, asıl öğrenme stili olarak saptanmıştır. Bu fark, şimdiye kadar Reid'in tipolojisine dayalı olarak yapılan çalışmaların çoğunun yükseköğretim düzeyinde yürütülmüş olması ve dolayısıyla katılımcı özelliklerinin ilköğretim düzeyindekilerden farklı olmasına bağlanabilir. İlgi ve yeteneklerine göre yükseköğretim kurumlarında bir programa yerleştirilen öğrencilerin, ilköğretim kurumlarındaki öğrencilere göre daha homojen bir yapı sergiledikleri düşünülebilir. Bu farklılıklar, bulguların birebir örtüşmemesindeki en temel gerekçelerden biri olabilir. Ancak öğrencilerin asıl ve ikincil öğrenme stili tercihlerindeki çeşitlilik, alternatif öğretim yollarının birlikte işe koşulmasının gerekliliğini (Park, 2002) ve Milli Eğitim Bakanlığınca 2006 yılında uygulamaya konan yeni programın haklılığını ortaya koymaktadır. Çünkü yeni program farklı öğrenme stillerine temas eden etkinlikler içermektedir. Öğretmenler, öğrencilerin asıl öğrenme stillerine temas etmek için öncelikle kinestetik, işitsel ve dokunsal yönü olan etkinliklere yer vermelidirler. Bunun için uygun etkinlikler; harita hazırlama, model oluşturma, işitsel materyallerden yararlanma, öğrencilerin işitsel materyaller oluşturmaları, tarihî veya coğrafi olayların drama ile öğretimi, oyunlaştırma, çizimler yapma ve rol oynama olabilir. Öğrencilerin ikincil olarak tercih ettikleri stilleri kullanmaları için ise işbirlikli öğrenme etkinliklerine, görsel öğelerin (gerçek nesnelere, modeller, haritalar, filmler, resimler vs.) kullanımına ve bireysel çalışmalara yer verilmelidir. Bu etkinliklerin, öğrencilerin Sosyal Bilgiler ve diğer derslerdeki başarılarına sağlayacağı katkı gözden kaçırılmamalıdır; çünkü araştırma sonuçları (Andrews, 1990; Dunn vd., 1990; Hasırcı, 2005; Johnson & Illinois, 2006; Nelson vd., 1993; Orsak, 1990; Yazıcılar & Güven, 2009) ısrarla öğrencilerin öğrenme stilleriyle örtüşen öğretim etkinliklerinin başarıyı artırdığını göstermektedir.

İkinci olarak; farklı iki il merkezindeki öğrencilerin öğrenme stillerine ilişkin elde edilen bulgular, iki farklı grubun öğrenme

stili tercihleri arasında genel anlamda önemli bir yakınlık ve benzerlik olduğunu göstermektedir. Şöyle ki, asıl öğrenme stilleri ve ikincil öğrenme stilleri açısından iki farklı bölgedeki öğrencilerin tercihleri örtüşmektedir. Ek olarak, her iki il merkezindeki öğrencilerde yoksanabilir öğrenme stili tercihleri de ortaya çıkmamıştır. Bu bulgular, coğrafi konuma göre öğrencilerin öğrenme stillerinde çarpıcı farklılıklar olmadığını göstermekle birlikte, önceden yapılan ve öğrenme stili tercihlerinin coğrafi konuma göre değişmediğini gösteren benzer bir çalışmanın (Bilgin & Durmuş, 2003) sonuçlarıyla yakınlık göstermektedir. Bu açıdan bakınca, aynı öğretim program ve etkinliklerinin, farklı sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine sahip bölgelerde uygulanabileceği söylenebilir. Ağrı il merkezindeki öğrencilerin Denizli il merkezindeki öğrencilere göre kinestetik ve işitsel öğrenme stillerini daha çok tercih etmeleri, yaşam koşulları ve ön deneyimlerin öğrenme stili tercihlerini etkilemiş olabileceğini düşündürmektedir. Çünkü etnik kökene göre öğrenme stili tercihlerinin farklılaştığını ortaya koyan çalışmalar (Matthews, 1994; Mulalic, vd., 2009; Park, 2002) aslında farklılaşan yaşam koşul ve olanaklarının öğrenme stili tercihlerine etkisine (Dunn & Dunn, 1993) dikkatleri çekmiştir. O zaman, Ağrı'daki öğrencilerin ön yaşantılarında kinestetik ve işitsel yönü olan etkinliklere (aileye destek sağlamak için çalışmak, ev dışında oynamak, evde büyüklerin anlattıklarını dinlemek, vs.) daha çok katıldıkları düşünülebilir. Dolayısıyla benzer bağlamlardaki okullarda, öğrencilerin bu tercihleri dikkate almak, öğretim sürecine olumlu katkılar sağlayabilir.

Üçüncü olarak; öğrencilerin öğrenme stili tercihleri ile başarıları arasında ortaya çıkan anlamlı ilişki, dikkatleri bu ilişkinin yönüne ve buradan çıkacak olan anlama çekmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin öğrenme stili tercihleriyle başarıları arasında bir ilişki olduğunu gösteren önceki çalışmaların (Arslan & Babadoğan, 2005; Bailey vd., 2000; Bilgin & Durmuş, 2003; Cano vd., 2000; Collinson, 2000; Güven, 2004; Hasırcı, 2005; Johnson & Illinois, 2006; Matthews, 1996; Park, 2002) bulgularını kısmen doğrulamakla birlikte, farklı bir ilişkiler yumağı ortaya koymaktadır. Şöyle ki, önceki çalışmalardan bazıları (Gülten & Gülten, 2004; Park, 1997) görsel öğrenme stili tercihiyle başarı arasındaki olumlu ilişkiye dikkatleri çekerken, bu çalışmanın bulguları öğrencilerin kinestetik, dokunsal, işitsel ve bireysel stil tercihleri ile başarı arasındaki olumlu ilişkiye dikkatleri çekmektedir. Kısacası bu stilleri tercih eden öğrencilerin, Sosyal Bilgiler dersinde, diğer öğrenme stillerini tercih eden öğrencilere göre daha başarılı olacağı düşünülebilir. Bunun bir sebebi de kinestetik, dokunsal ve bireysel öğrenme stillerine sahip olan öğrencilerin okulda ve okul dışında deneyime dayalı olarak öğrenmeyi tercih etmeleri olabilir, çünkü deneyimlere dayalı olarak öğrenilen bilgiler daha kalıcı olmaktadır (Açıkgöz, 2004). Kinestetik, dokunsal, işitsel ve bireysel öğrenme stillerini tercih etmeyle Sosyal Bilgiler ders başarısı arasındaki olumlu ilişki, öğretim sürecinde bu stillere yeterince yer verildiğini ve bu stilleri tercih eden öğrencilerin kendi stillerine uygun etkinliklerle okul ortamında yeterince karşılaştıklarını da düşündürmektedir. Öğrencilerin öğrenme stillerinin Sosyal Bilgiler dersi başarılarını yordama gücüne yönelik olarak elde edilen bulgular; kinestetik, işitsel, dokunsal, görsel ve grupla öğrenme stili tercihlerinin öğrencilerin başarılarını yordayabilmede anlamlı bir değişken olduğunu ortaya koymaktadır. Regresyon testi bulguları kinestetik, işitsel ve dokunsal öğrenme yollarını tercih etmenin yüksek başarıyı; görsel ve grupla öğrenme yollarını tercih etmenin de düşük başarıyı açıkladığını göstermektedir. Yükseköğretim düzeyindeki kinestetik yolu tercih eden yabancı dil öğrencilerinin tercihlerinin düşük başarıyı yordaması

(Bailey vd., 2000) elde edilen bulgularla bir tezat oluştursa da, bunun temelinde öğrenci kitlesinin farklı oluşunun ve öğrenme stili tercihlerinin sınıf düzeyine göre değiştiğinin (Chen, 2009) yattığı söylenebilir. Elde edilen bulgularda, görsel ve grupla öğrenme stili tercihlerinin düşük başarıyı açıklaması da dikkatleri çekmektedir. Kısacası, bu stilleri tercih eden öğrenciler Sosyal Bilgiler dersinde düşük başarı göstermekte, belki de öğrenme güçlüğüyle karşılaşmaktadırlar. Bu durum, öğretim süreci içerisinde bu stillere temas eden etkinliklere yeterince yer verilmediğini ve öğrencilerin okul ortamında bu stillere uygun tasarlanmış öğrenme etkinlikleriyle yeterince karşılaşmadıklarını düşündürmektedir. Bu stilleri tercih eden öğrencilerin kendi stilleriyle örtüşen deneyimler edinebilmeleri için öğretim ortamlarında gerçek nesne, resim, grafik, harita, bilgi haritası, film gibi görsel öğrenme araçlarına daha fazla yer verilmeli; belki bunlar küçük grup tartışmaları ve işbirlikli öğrenme teknikleri ile de bütünleştirilmelidir (Park, 2002).

6. SONUÇ (CONCLUSION)

Bulgular katılımcıların öğrenme stili tercihlerine, bu tercihlerdeki bölgesel benzerliklerle farklılıklara, öğrencilerin tercihi olan öğrenme stilleriyle Sosyal Bilgiler dersindeki başarıları arasındaki ilişkilere ve son olarak öğrencilerin öğrenme stili tercihlerinin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarını yordama gücüne dikkatleri çekmektedir. Bulgular kinestetik, işitsel ve dokunsal stillerin asıl öğrenme stili kategorisinde olduğunu; bu stillerin tercih edilmesi ile başarı arasındaki olumlu ilişkiyi işaret etmektedir. Bununla birlikte dikkatler, başarı ile olumsuz ilişki gösteren görsel ve grupla öğrenme stillerine çevrilmekte; bu ters ilişkinin nedenlerini düşünme ihtiyacını ortaya koymaktadır. Görsel ve grupla öğrenme stillerinin tercih edilmesi, niçin düşük başarıyı yordamaktadır? Bu bulgu Ağrı'daki öğrenciler için anlamlı düzeyde değilken niçin Denizli'deki öğrenciler için anlamlı düzeydedir? Araştırmacılar, görsel ve grupla öğrenme stilini tercih etmenin Sosyal Bilgiler dersi başarısıyla niçin olumsuz ilişki gösterdiği ve eğitim sistemimizde bu öğrencilerin öğrenme stillerine uygun eğitim verilip verilmediği üzerine derinlemesine çalışmalar yapabilirler. Örneğin, görsel ve grupla öğrenme etkinlikleri okullarda yeterince yer almamakta mı veya kalabalık sınıflardan dolayı öğretmenler uygulama güçlüğüyle mi karşılaşmaktadırlar? Gözden kaçırılmaması gereken diğer bir nokta da şudur: öğrenme stilleri, başarıyı yordayan bir değişken olmasına rağmen başarının güçlü bir yordayıcısı değildir (Bailey vd., 2000). Bu çalışmada elde edilen bulgular, başka soruları da hatırlatmaktadır. Örneğin, ilköğretim öğrencilerinin öğrenme stilleriyle diğer derslere ait başarıları arasındaki ilişki nasıldır? Yapılacak araştırmalar öğrenme stilleri hakkındaki bilgimizi genişletebilir ve Sosyal Bilgiler öğretiminin daha etkili olması için bazı yeni ipuçları sunabilir. Sosyal Bilgiler öğretiminin önündeki engeller kaldırılmadıkça, Doğanay'ın (2005) belirttiği demokratik süreci geliştirecek etkili vatandaşlar yetiştirme süreci yavaş ilerleyecektir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Açıkgöz, K.Ü., (2004) Aktif Öğrenme. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
2. Albayrak, A.S., (2005). Türkiye'de İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Düzeylerinin Çok Değişkenli İstatistik Yöntemlerle İncelenmesi. ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1), 153-177.

3. Andrews, R.H., (1990). The Development of a Learning Styles Program in a Low Socioeconomic, Underachieving North Carolina Elementary School. *Journal of Reading, Writing, and Learning Disabilities International*, 6, 307-314.
4. Arslan, B. ve Babadoğan, C., (2005). İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stillерinin Akademik Başarı Düzeyi, Cinsiyet ve Yaş ile İlişkisi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 21, 35-48.
5. Bailey, P., Onwuegbuzie, A.J., and Daley, C.E., (2000). Using Learning Style to Predict Foreign Language Achievement at the College Level. *System*, 28, 115-133.
6. Bilgin, İ. ve Durmuş, S., (2003). Öğrenme Stilleri ile Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişki Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3(2), 381-400.
7. Cano, F., Hughes, H.E., and Hughes, G., (2000). Learning and Thinking Styles: An Analysis of Their Interrelationship and Influence on Academic Achievement. *Educational Psychology*, 20(4), 413-426.
8. Chen, H.T., (2009). Influence of Grade Level on Perceptual Learning Style Preferences and Language Learning Strategies of Taiwanese English as a Foreign Language Learners. *Learning and Individual Differences*, 19(2), 304-308.
9. Collinson, E., (2000). A Survey of Elementary Students' Learning Style Preferences and Academic Success. *Contemporary Education*, 71(4), 14-35.
10. Doğanay, A., (2000). Sosyal Bilgiler Öğretimi. C. Öztürk & D. Dilek (Ed.), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi* (ss. 17-52). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
11. Dunn, R. and Dunn, K.J., (1979). Learning Styles/Teaching Styles: Should They, Can They be Matched? *Educational Leadership*, 36, 238-244.
12. Dunn, R. and Dunn, K., (1992). *Teaching Elementary Students through Their Individual Learning Style*. Boston: Allyn & Bacon.
13. Dunn, R. and Dunn, K., (1993). *Teaching Secondary Students through Their Individual Learning Style*. Boston: Allyn & Bacon.
14. Dunn, R., Dunn, K., and Perin, J., (1994). *Teaching Young Children through Their Individual Learning Styles*. Boston: Allyn & Bacon.
15. Dunn, R., Giannitti, M.C., Murray, J.B., Rossi, I., Geisert, G., and Quinn, P., (1990). Grouping Students for Instruction: Effects of Learning Style on Achievement and Attitude. *The Journal of Social Psychology*, 130(4), 485-494.
16. Erden, M. ve Altun, S., (2006). *Öğrenme Stilleri*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
17. Given, K.B., (2000). *Learning styles: A Guide for Teachers and Parents*. USA: Learning Forum Publications.
18. Gülten, D.Ç. ve Gülten, İ., (2004). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Geometri Dersi Notları ile Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Eğitim Araştırmaları*, 16, 74-87.
19. Güven, M., (2004). *Öğrenme Stilleri ile Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
20. Güven, M. ve Kürüm, D., (2007). Teacher Candidates' Learning Styles and Critical Thinking Dispositions. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(21), 60-90. 15 Mart 2008 tarihinde <http://www.e-sosder.com/dergi/2160-90.pdf> adresinden alınmıştır.
21. Hasırcı, Ö.K., (2005). Görsel Öğrenme Stillерine Göre Düzenlenen Öğretimin Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 299-314.

22. Hyland, K., (1993). Culture and Learning: A Study of the Learning Style Preferences of Japanese Students. *RELC Journal*, 24(2), 69-91.
23. Johnson, J.D. and Illinois, L., (2006). Differentiating Content Area Curriculum to Address Individual Learning Styles. *Illinois Reading Council Journal*, 34(3), 26-34.
24. Karasar, N., (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
25. Kolb, D.A., (1984). *Experiential Learning: Experience as a Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
26. Lawrence, M. and Veronica, M., (1997). Secondary School Teachers and Learning Style Preferences: Action or Watching in the Classroom? *Educational Psychology*, 17, 157-169.
27. Matthews, D.B., (1994). An Investigation of Students' Learning Styles in Various Disciplines in Colleges and Universities. *Journal of Humanistic Education and Development*, 33(2), 65-74.
28. Matthews, D.B., (1996). An Investigation of Learning Styles and Perceived Academic Achievement for High School Students. *Clearing House*, 69(4), 249-254.
29. Mulalic, A., Shah, P.M., and Ahmad, F., (2009). Perceptual Learning Styles of ESL Students. *European Journal of Social Sciences*, 7(3), 101-113.
30. Nelson, B., Dunn, R., Griggs, S.A., Primavera, L., Bacilious, Z., Fitzpatrick, M., and Miller, R., (1993). Effects of Learning Style Intervention on College Students' Retention and Achievement. *Journal of College Student Development*, 34, 364-369.
31. Orsak, L., (1990). Learning Styles and Love: A Winning Combination. *Journal of Reading, Writing, and Learning Disabilities International*, 6(3), 343-347.
32. Park, C.C., (1997). Learning Style Preferences of Asian American (Chinese, Filipino, Korean, and Vietnamese) Students in Secondary Schools. *Equity & Excellence in Education*, 30 (2), 68-77.
33. Park, C.C., (2002). Crosscultural Differences in Learning Styles of Secondary English Learners. *Bilingual Journal*, 26(2), 443-454.
34. Peker, M., (2005). İlköğretim Matematik Öğretmenliğini Kazanan Öğrencilerin Öğrenme Stilleri ve Matematik Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitim Araştırmaları*, 21, 200-210.
35. Peker, M. ve Aydın, B., (2003). Anadolu ve Fen Liselerindeki Öğrencilerin Öğrenme Stilleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 167-172.
36. Reid, J.M., (1998). Teachers as Perceptual Learning Styles Researchers. J. M. Reid. (Ed.), *Understanding Learning Styles in the Second Language Classroom*. USA: Prentice Hall Regents.
37. Rossi-Le, L., (1995) Learning Styles and Strategies in Adult Immigrant ESL Students (ss. 119-125). J. M. Reid (Ed.), *Learning Styles in the ESL/EFL Classroom*. Boston: Heinle and Heinle.
38. Sarasin, C.L., (2006). *Learning Styles Perspectives: Impact in the Classroom*. Madison: Atwood Publishing.
39. Sloan, T., Daane, J.C., and Giesen, J., (2004). Learning Styles of Elementary Preservice Teachers. *College Student Journal*, 38(3), 494-500.
40. Tabanlıoğlu, S., (2003). The Relationship Between Learning Styles and Language Learning Strategies of Pre-intermediate EAP Students. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
41. Tavşancıl, E., (2005). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel.

42. Tight, G.D., (2007). The Role of Perceptual Learning Style Preferences and Instructional Method in the Acquisition of L2 Spanish Vocabulary. Yayınlanmamış Doktora Tezi. University of Minnesota. (AAT 3260530).
43. Uzuntiryaki, E., Bilgin, İ., and Geban, Ö., (2004). The Relationship Between Gender Differences and Learning Style Preferences of Pre-service Teachers at Elementary Level. H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 26, 182-187.
44. Yazıcılar, Ö. ve Güven, B., (2009). Öğrenme Stili Özelliklerinin Dikkate Alındığı Öğretim Etkinliklerini Uygulamanın Akademik Başarı, Tutumlar ve Hatırda Tutma Düzeyi Üzerindeki Etkisi. İlköğretim Online, 8(1), 9-23. 20 Şubat 2009 tarihinde <http://ilkogretim-online.org.tr/vol8say1/v8slm2.doc> adresinden alınmıştır.